

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی

www.rooznamehsaba.com

rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت و گوی صبا با بهجت داوودی

پژوهش گر فیلم کوتاه

بوم گرایی و ژانر در فیلم کوتاه

چگونه این موضوع برای تان مسئله و دستمایه پژوهش شد؟

مسئله اساسی برای من این بود که چرا هویت‌های بومی در بستر فیلم فراتر از لهجه و لباس و عوامل موجود در طراحی صحنه و ... نمی رود و چرا ما نگاهی موشکافانه به بوم گرایی نداریم؟! در حال حاضر کمرنگ شدن موضوعات بومی در فیلم کوتاه و کم اهمیت جلوه دادن آنها در هر ژانری قابل مشاهده است در حالی که سینمای هر کشوری با یک نگاه بوم گراییانه شناخته می‌شود. سینمای ما هویت ما را نشان می‌دهد و بیانگر آن است که این فیلم بر خواسته از کدام فرهنگ و سرزمین است. یکی از ویژگی‌هایی فیلم کوتاه همین است که در قالب یک اثر کوتاه بتواند یک فرهنگ و هویت جدید را به ما معرفی کند. اما متأسفانه از مشکلات اساسی ما این است که به بوم گرایی کمتر توجه شده است. در همین مثال در شهر گناباد فیلمی به نام «مرهمی باید» ساخته شده است که با تکیه بر ژانر، درام و بر بومی سازی پرداخت شده و موفق شده است در قالب یک قصه بومی افتخارات جهانی رو به دست بیاورد.

فکر می‌کنید این مقاله در نهایت به چه پرسشی، پاسخ صریح خواهد داد؟

در نهایت به این پرسش خواهیم پرداخت که چگونه هویت‌های بومی یا صداهای بومی می‌تواند در فیلم کوتاه جایگاه درستی پیدا کند و صحیح ترین حالت جانمایی این هویت‌های بومی در ژانر به چه صورتی است.

برای رسیدن به پاسخ پرسش‌های مقاله خود از چه منابع مکتوب و تحقیقاتی را مدنظر داشتید و با چه روشی به آنها دست یافته‌اید؟

منابع مورد استفاده من از کتاب‌های موجود در بازار و مقالاتی بود که در اینترنت موجود بود و من از آنها استفاده کردم.

روند پژوهش و استفاده از منابع پژوهشی در ایران خصوصاً در حوزه فیلمسازی چگونه ارزیابی کرده‌اید؟

در ایران منابع پژوهشی و تخصصی بسیار محدود هستند و چند کتابی هم اگر در موضوعی خاص وجود داشته باشد آنقدر به موضوع کم و مختصر پرداخته کرده‌اند که در کل چیزی عاید ما نمی‌شود.

صحبت کنید؟

موضوع مقاله بنده درباره بوم گرایی و ژانر در فیلم کوتاه است که به پرداخت چپستی بوم گرایی در سینما و ادبیات می‌پردازد. بوم گرایی در ادبیات ما به صورت زنده و پویا وجود دارد و زمانی که به مرحله تصویری شدن می‌رسد راه ورود خود را به فیلم کوتاه به صورت محدود باز می‌کند، بوم گرایی در ادبیات به صورت قصه شعر ترانه نوشته شده است و ماهیت وجود خودش را حفظ کرده است اما بحث در مورد اینکه بومگرایی در فیلم کوتاه چگونه معرفی می‌شود باید گفت ما هر وقت بخواهیم روایت یک فیلم را طبقه بندی کنیم به ژانر متصل می‌شویم و بوم گرایی در هر ژانری می‌تواند حضور داشته باشد و مانند رمزگانی در آن ژانر به کار رود. بومگرایی همواره توانسته به کمک سینما کوتاه بیاید و باعث غنای محتوا و ساختار فرمی آن شود و کار را به آنجا بکشاند

که هر ژانر بر بوم گرایی خاص خودش تولید شود و همان ژانر در کشوری دیگر با بوم دیگر اثر تازه و بدیعی را تولید کند. ما برای آنکه بتوانیم از قواعد و ساختار ژانر بهره ببریم اما به گرته تقلید و بازنمایی از آثار تولید شده در سطح جهان نرسیم، می‌توانیم ژانرهای مختلف سینمایی جهان را بومی سازی کنیم و اثری در خور توجه و تامل ارائه دهیم. جامعه هدف این مقاله سینماگران و پژوهشگران حوزه سینما هستند و در مفهوم عام تر مخاطبانی‌اند که به فیلم علاقه دارند.

برای تبیین موضوع مقاله خود از چه مبانی نظری و دانشی استفاده کرده‌اید؟

بر اساس نظریات ریک التمن که در کتاب ژانر و فیلم منتشر شده است، بر اساس نگرش آلتمن، ژانر در یکی از چهار نوع تعریف فهمیده می‌شود؛ نخست ژانر به مثابه نقشه پیش ساخته و به منزله فرمولی که پیش از تولید صنعتی می‌آید و آن را برنامه ریزی و الگودهی می‌کند. دوم ژانر به مثابه ساختار که چارچوب صوری هر فیلم به صورت جداگانه بر آن بنا شده است. سوم ژانر به مثابه برچسب که به مثابه مقوله‌ای در تصمیم گیری و ارتباطات پخش کنندگان و نمایش دهندگان فیلم ها نقش مرکزی دارد. چهارم ژانر به مثابه قرارداد و موقعیت خوانشی است که هر فیلم ژانری در مقابل مخاطبانش به آن نیاز دارد.

سمیه خاتون - پنجمین همایش مطالعات فیلم کوتاه تهران در ادامه فعالیت‌های پژوهشی انجمن سینمای جوانان ایران و با هدف تولید محتوای تخصصی برای فیلم‌سازان فعال در حوزه فیلم کوتاه، عناوین ۲۹ چکیده مقاله راه یافته به این رویداد علمی، پژوهشی و سینمایی را اعلام کردند. در برنامه ریزی‌های انجام شده، مقاله‌های این دوره در سه بخش «مقالات پژوهشی»، «جستارهای آزاد» و «ترجمه» برنامه‌ریزی شده است و پژوهشگران، کارشناسان سینما و فیلم‌سازان علاقه‌مند به ژانر در سینما می‌توانستند آثار و مقاله‌های خود را ارسال کنند. داوری این دوره از جشنواره به دبیر علمی منصور براهیمی بود و از میان ۱۷۸ اثر ثبت شده، ۲۹ عنوان چکیده مقاله را واجد شرایط برای رقابت در این دوره از همایش مطالعات فیلم کوتاه تهران دانستند. از همین رهگذر روزنامه صبا تصمیم گرفت برای پاسداشت امر تحقیق و پژوهش در حوزه فیلمسازی با پژوهشگرانی که مقالات آن‌ها به این دوره از همایش علمی راه یافته گفت و گویی داشته باشد که در ادامه می‌خوانید.

بهجت داوودی:

پژوهش، یک راه میان بر است

بهجت داوودی متولد ۱۳۶۱ است و دانشجوی دکتری صنایع غذایی است. او از سال ۱۳۸۶ وارد حوزه فیلمسازی و عکاسی شده است. علاقه مندی او به پژوهش و تحقیق باعث شده است که در هر دو زمینه سینما و صنایع غذایی، تحقیقات و مطالعات خود را گسترده کند. او معتقد است پژوهش و مطالعه قبل از شروع به ساخت فیلم و اثر باعث جلوگیری از ضرر می‌شود. چرا که فیلمسازی هزینه بردار است و اینکه فیلمساز قبل از شروع به ساخت اثر دامنه مطالعاتی و پژوهشی خود را درباره آنچه که می‌خواهد بسازد بالا ببرد، الزامات کار و جلوگیری از اتلاف هزینه و انرژی است، از نظر او مطالعه و پژوهش راه میان بری است برای فیلمساز که موفقیت او را در مسیر تضمین و تجهیز می‌کند و بر سرعت او در این راه می‌افزاید.

در ابتدا به صورت مختصر درباره موضوع مقاله خود

فرهاد قائمیان
وحید رهبانی
مهدی حسینی‌نیا
محید نوروزی
امیر نوروزی
نازنین فراهانی
EXPEDIENCY
نویسنده و طراح مطبوعاتی
حسین دارابی
محمدرضا شفا

اکران در سینماهای سراسر کشور

